

Egy ítélet háttere ^[1]

Bárdossy László perének dokumentumai

A háborús bűnösök felelősségre vonására a Fegyverszüneti Egyezmény kötelezte Magyarországot, és mivel a korban első számú háborús bűnösöként tartották nyilván a szövetségesekkel háborúba sodródott ország miniszterelnökét, ezért a perben elsősorban a politikai motívumok játszották a főszerepet. A bűnösöket egy 1945-ben létrehozott új bíróság, a népbíróság előtt vonták felelősségre. A fellebbezési fórum a Népbíróságok Országos Tanácsa volt. Az alább közölt forrás a Bárdossy per másodfokú eljárásának ítéleti tanácskozási jegyzőkönyve és kegyelmi tanácskozási jegyzőkönyve.

Bevezetés

Bárdossy László szerepe, Magyarország háborúba sodródásával kapcsolatos felelőssége még ma is megosztja a közvéleményt, az utóbbi időben a tudományos közvéleményt is. Perjés Géza hadtörténész tanulmánya (Bárdossy László és pere in.: Hadtörténelmi közlemények CXIII. 4. sz. 771-841.) alapvetően kérdőjelezi meg a Bárdossy László történelmi szerepének megítélésével kapcsolatos korábbi szaktudományos konszenzust. A kérdés tárgyyszerű vizsgálatát megkönnyíti, hogy Pritz Pál 1991-ben kiadta a Bárdossy perrel kapcsolatos - általa ismert - dokumentumokat (Bárdossy László a népbíróság előtt. Budapest, 1991), majd Jaszovszky László publikálta a Bárdossy per elsőfokú tárgyalásának jegyzőkönyvét (Bűnös volt-e Bárdossy László. Budapest, 1996.). Noha a kérdés politikai vonatkozásai a tárgyyszerű vizsgálatot valószínűleg még sokáig nehezítik, célszerűnek látszik azonban szétválasztani a jogi felelősség és a történelmi szerep megítélését. Tény, hogy a vesztes háború után fél évvel nem volt lehetőség egy minden szempontból kifogástalan jogi eljárás lefolytatására, hiszen a vád alapjául szolgáló jogszabályok, az 1945. évi VII. törvénycikkkel törvényerőre emelt népbírósági rendeletek kétezer éves jogelvet sértettek: senkit sem lehet elítélni olyan bűnért, ami az elkövetés pillanatában hatályos törvények szerint nem számított bűncselekménynek (nullum crimen sine lege); ugyanakkor azt is hangsúlyoznunk kell, hogy Bárdossy miniszterelnöksége alatt terjesztette be a kormány és fogadta el az Országgyűlés a III. zsidó törvényt, ami "jogalapot" teremtett magyar állampolgárok származás szerinti megkülönböztetésére és üldözésére, közbűnténnyé téve a magánélet szférájába tartozó cselekményeket. A jogi, illetve a történelmi felelősség természetesen nem tisztázható a nemzetközi jog és a nemzetközi erőviszonyok figyelembe vétele nélkül.

A háborús bűnösök felelősségre vonására az 1945. évi V. tc.-el törvényerőre emelt Fegyverszüneti Egyezmény kötelezte Magyarországot, és mivel a korban elsőszámú háborús bűnösöként tartották nyilván a szövetségesekkel háborúba sodródott ország miniszterelnökét, ezért érthető, ha tisztán jogi szempontból nem is elfogadható, hogy a perben elsősorban a politikai motívumok játszották a főszerepet. A bűnösöket egy 1945-ben létrehozott új bíróság, a népbíróság előtt vonták felelősségre. A népbíróságok működésével kapcsolatban hozott rendeletek, amelyeket az 1945. évi VII. tc. emelt törvényerőre, nemcsak az új jogszolgáltatási szervek felállításáról és szervezetéről rendelkeztek, hanem meghatározták a népbíróságok illetékességi körébe tartozó, elsősorban háborús és népellenes bűncselekményeket. Népbíróság működött minden törvényszéki székhelyen: Budapesten, Szegeden, Esztergomban, Kalocsán stb. A népbíróságok bírói tanácsaiba a Nemzeti Függetlenségi Frontba tömörült öt politikai párt delegálta a népbírókat, akiknek nem kellett jogi végzettséggel rendelkezniük, az igazságügyminiszter azonban szakképzett tanácsvezető bírót jelölt ki minden tanácsba, aki csak szavazategyenlőség esetében szavazhatott, egyébként a tárgyalás lefolytatásának szabályszerűsége és a népbírák szakkérdésekben való felvilágosítása volt a feladata. A fellebbezési fórum a Népbíróságok Országos Tanácsa volt, amelybe azonban már csak jogászai végzettséggel rendelkező bírókat delegálhattak a pártok. A Magyar Országos Levéltárban Bárdossy perével kapcsolatban az Igazságügyi Minisztérium és a Népbíróságok Országos Tanácsának iratai közt található jelentősebb iratok. A Népbíróságok Országos Tanácsának 2946/1945 számú irata tartalmazza a másodfokú bírósági eljárással kapcsolatban keletkezett dokumentumokat: a másodfokú ítélet egy fogalmazványát és kiadmányát, az ítéleti tanácskozási jegyzőkönyv és a kegyelmi tanácskozási jegyzőkönyv egy-egy kiadványát, valamint a kegyelmi eljárással kapcsolatos átiratokat és az iratok kezelésével kapcsolatos feljegyzéseket és levelezéseket. Az alább közölt forrás a Bárdossy per másodfokú eljárásának ítéleti tanácskozási jegyzőkönyve és kegyelmi tanácskozási jegyzőkönyve.

NÉPBÍRÓSÁGOK ORSZÁGOS TANÁCSA

NOT. I. 2946/

1945

TANÁCSKOZÁSI JEGYZŐKÖNYV

Felvetett a Népbíróságok Országos Tanácsánál 1945. évi december hó 28. napján a háborús és népellenes büntett miatt vádolt dr. Bárdossy László elleni bűnügyben.

Jelen voltak:

Dr. Bojta Ernő Béla /Sz. D. P./
tanácsvezető

Dr. Sömjén Pál /M. K. P./
előadó

Dr. Berend György /F. K. P./
Dr. Szabó Mihály /N. P. P./
Dr. Sacher Róbert /P. D. P./
tanácsstagok

Dr. Sepsey László
jegyzőkönyvv.

Tanácsvezető felhívja az előadót és a tanácsstagokat, hogy a vádlott által emelt **hatásköri** kifogás kérdésében nyilatkozzanak:

Dr. Berend György: az 1848. évi III. tc. hatályában fennáll, ezért processzuális előfeltételként vádlottat a parlament többségének kellett volna vád alá helyezni. A népbírósági rendelettel szabályozott cselekmények tekintetében az 1848: III. t. c.-nek a parlamenti bíróság hatáskörére vonatkozó rendelkezései tényleg nem alkalmazhatók, de ez nem jelenti a törvény rendelkezéseinek végleges hatályon kívül helyezését. Volt vagy jelenlegi, esetleg jövőbeli miniszter felelősségét új jogszabály alkotásáig nem a népbírósági rendelet hatálya alá tartozó cselekmények tekintetében továbbra is az 1848: III.t.c. szabályozza.

E törvény tehát ma is élő jogszabály és így csupán az vizsgálendő, konkrét esetben alkalmazható-e, illetve mely részei nem alkalmazhatók a népbírói rendelettel ellentétes voltok miatt.

A parlamenti bíróságra vonatkozó rész nyilván ellentétes a népbírói hatáskörét megállapító résszel, így nem alkalmazható, ellenben hatályában fennáll és nem ellenkezik egyetlen azóta életbe lépett jogszabállyal sem azon rendelkezése, hogy a miniszter felelősségre vonásának előfeltétele, hogy vád alá helyezését a parlament többsége kimondja. Ez esetben a felelősségre vonás mértéke és a büntetés kiszabása a népbírói eljárásra tartozna. - Ez törvényes processuális előfeltétel, mint pld. a mentelmi jog felfüggesztése, és ennek megtörténtéig népbírói eljárásnak nincs helye.-

A fentiek folytán a Bp. 384. . 4. pontja szerinti alaki és a Bp. 385. . 1/c szerinti anyagi semmisségi ok fennforgását látom. Az ügy érdemében éppen ezért nem foglalkozok állást.

Dr. Sömjén Pál, dr. Sacher Róbert, dr. Szabó Mihály és dr. Bojta Ernő Béla hatásköri kifogásnak nem adnak helyt.

Ezután a tanácsvezető megállapítja, hogy az Országos Tanács a népbírói hatáskörét szótöbbséggel megállapította.

Tanácsvezető felhívja előadót és tanácsstagokat, hogy a vádlott **bűnössége** kérdésében nyilatkozatokat (!) tegyék meg:

Dr. Bojta Ernő Béla tanácsvezető: a Nbr. 11. 2. pont nem kíván mást csak részvételt; a bírónak itt egyéni szándékot nem kell kutatnia; a törvényben benne van, hogy ez a háború bűnös háború. A vádlott kezdeményező is volt, mert ő hívta össze a minisztertanácsot.

Dr. Sömjén Pál, dr. Szabó Mihály, dr. Sacher Róbert a tanácsvezető véleményéhez csatlakozik.

Dr. Berend György bejelenti, hogy az ügy érdemében nem kíván állást foglalni, de miután a tanácsvezető felvilágosítása szerint erre kötelezve van s (!) így a felvetett kérdésben véleménye, hogy vádlott kezdeményező szerepét nem állapítja meg, egyébként vádlott tevékenysége a vonatkozó felhívott törvényszakasz szerinti tényállást megállapítja.

Ezután tanácsvezető megállapítja, hogy az Országos Tanács vádlott bűnösségét az Nbr. 11. . 2. pontjába ütköző háborús büntetben egyhangúan (!) kimondotta.

Dr. Bojta Ernő Béla tanácsvezető: Nbr. 11. . 3. pont szerinti bűnösség megállapítható, mert a Nemzeti Szövetség alapokmányából a fegyverszünet megkötése megakadályozásának törekvése kitűnik és vádlott igyekezetét Vladár vallomása igazolja.

Dr. Sömjén Pál, dr. Sacher Róbert tanácsvezető véleményéhez csatlakozik.

Dr. Szabó Mihály: vádlott bűnösségét e vádpontban nem látom igazoltnak.

Dr. Berend György fenntartja hatáskör, illetve előzetes eljárás kérdésében véleményét és a felvetett kérdésben vádlott bűnösségét nem állapítja meg.

Tanácsvezető megállapítja, hogy az Országos Tanács vádlott bűnösségét az Nbr. 11. . 3. pontjába ütköző háborús büntetben szótöbbséggel kimondotta.

Dr. Bojta Ernő Béla tanácsvezető: Nbr. 11. . 4. pontja szerinti bűnösség külön nem állapítható meg, mert az idevont tényállás az Nbr. 11. . 3. pontbeli cselekménybe(n) beolvad. Vádlott Szálasit nem akarta hatalomra juttatni.

Dr. Sömjén Pál és dr. Sacher Róbert a tanácsvezető álláspontjához csatlakozik.

Dr. Szabó Mihály: a Nbr. 11. . 3. pontja szerinti bűnösséget sem állapította meg, tehát a 4. pont szerinti cselekményt 3. pontba beolvadottnak nem tekintheti, a 4. pont szerinti bűnösséget fennforogni nem látja.

Dr. Berend György: a vádlottat a Bp. 326. . 1. pontja alapján e vád alól felmentem.

Tanácsvezető megállapítja, hogy az Országos Tanács a vádlott bűnösségét a Nbr. 11. . 4. pontjába ütköző háborús büntetben nem állapította meg, ez alól a Bp. 326. . 1. pontja alapján egyhangúan (!) felmenti.

Dr. Sömjén Pál előadó az Nbr. 11. . 5. pont esetében az elsőbíróság ítéletének helybenhagyását javasolja.

Dr. Bojta Ernő Béla: vádlottnak már 1942. januárjában a vezérkari főnök bíróságának működését meg kellett volna szüntetnie, mert tudta, hogy jogellenes kivégzések történtek, tehát mulasztott, mert csak jelentéseket kért.

Dr. Szabó Mihály, dr. Sacher Róbert az előadó véleményéhez csatlakozik.

Dr. Berend György az ügyre nézve kifejezett álláspontja teljes fenntartása (!) mellett szintén az előadó véleményéhez csatlakozott.

Tanácsvezető megállapítja, hogy az Országos Tanács vádlott bűnösségét az Nbr. 11. . 5. pont szerinti bűncselekményben szótöbbséggel nem állapítja meg, e részben az elsőbíróság ítéletét helybenhagyja.

Dr. Sömjén Pál előadó: az Nbr. 11. . 6. pontja szerinti bűnösség fennforog.

Dr. Bojta Ernő Béla, dr. Szabó Mihály, dr. Sacher Róbert és álláspontja újból kinyilatkoztatott fenntartása mellett dr. Berend György is az előadó véleményéhez csatlakozik.

Tanácsvezető megállapítja, hogy a Népbírói Országos Tanácsa vádlott bűnösségét az Nbr. 11. . 6. pont szerinti bűncselekményben fennforogni látta.

Dr. Sömjén Pál előadó a Nbr. 15. . 1. pontja szerinti bűnösség fennáll azzal, hogy a vád tárgyává tett újvidéki esetet és egy kereskedelmi miniszteri rendeletet ki kell hagyni.

Dr. Szabó Mihály, dr. Sacher Róbert, dr. Bojta Ernő Béla és már kifejezett elvei mellett dr. Berend György is az előadó álláspontját magukévá teszik.

Tanácsvezető megállapítja, hogy az Országos Tanács vádlott bűnösségét az Nbr. 15. . 1. pontjában egyhangúan (!) kimondotta.

Dr. Sömjén Pál előadó az Nbr. 17. . 1. pontja szerinti bűnösség fennforog.

Dr. Bojta Ernő Béla, dr. Szabó Mihály, dr. Sacher Róbert csatlakozik az előadó véleményéhez.

Dr. Berend György: nem tudom megállapítani a vádlott e részbeni bűnösségét, mert nem tudom megállapítani, hogy a deportálásokról már akkor tudomása volt-e, amikor azt megakadályozhatta.

Tanácsvezető megállapítja, hogy az Országos Tanács az Nbr. 17. . szerinti bűnösséget szótöbbséggel állapította meg.

A tanácsvezető felhívja előadót és tanácsstagokat, hogy a BÜNTETÉS MÉRVE tekintetében nyilatkozzanak.

Dr. Sömjén Pál, dr. Sacher Róbert, dr. Szabó Mihály az elsőbíróság által kiszabott büntetés helybenhagyását indítványozzák.

Dr. Berend György: vádlott alanyi bűnösségét megállapíthatónak nem tartom, minthogy vádlott cselekménye politikai síkon mozog, a parlament többségének állást kellett volna foglalnia, ha az ügy érdemébe bocsájtkoznék, hivatalból észlelendő bizonyítás látszik elrendelendőnek, nevezetesen az I. bíróság alaki semmisségi ok kimerítésével mellőzött és a fellebbezés során ismételten vádlott által sikertelenül kért Incze Péter, Sebestyén Pál, Imrédy Béla, Teleki Géza tanúkenti kihallgatását és a Legfelsőbb Honvédelmi Tanács, Náray által vallott jegyzőkönyvének beszerzését, és ezen bizonyítékok kivétele után tudnék álláspontot foglalni vádlott alanyi bűnössége tekintetében, mindezek előrebocsátása után az ügyviteli szabályok értelmében nyilatkozatot teszek, s ehhez képest a helyre nem hozható büntetés elrendelése helyett határozott tartamú fegyházbüntetés kiszabását indítványozom.

Tanácsvezető megállapítja, hogy az Országos Tanács a büntetési tétel kérdésében az elsőbíróság által kiszabott halálbüntetés kiszabása mellett szótöbbséggel határozott.

Tanácsvezető felhívja előadót és tanácsstagokat, hogy a büntetés **végrehajtási neme** tekintetében nyilatkozzanak.

Dr. Sömjén Pál és dr. Sacher Róbert: kötél által hajtandó végre.

Dr. Szabó Mihály: nem nyilatkozik, *golyót javasol*.

Dr. Berend György: fenti okokból a halálbüntetésnek eleve ellene vagyok.

Dr. Bojta Ernő Béla: (ez) a *golyó általi kivégzés* kizárólag kegyelmi tény lehet.

Tanácsvezető megállapítja, hogy a büntetés végrehajtási neme tekintetében egységes álláspontot az Országos Tanács nem nem foglalt el, szótöbbséggel az elsőbíróság ítéletét hagyta jóvá.

Dr. Berend György bejelenti, hogy írásbeli különvéleményt is fog benyújtani.

A tanácskozás berekesztve.

Kmf.

*Bojta
tanácsvezető*

*Dr. Sepsey László
tanácsvezető*

NÉPBÍRÓSÁGOK ORSZÁGOS TANÁCSA

NOT. 2946/
1945

KEGYELMI TANÁCSKOZÁSI

Jegyzőkönyv

Készült Budapesten a Népbíróságok Országos Tanácsának háborús és népellenes büntett miatt dr. **Bárdossy László** ellen indított bűnügyben jogerősen halálbüntetésre ítélt kegyelembe (!) részesítése tárgyában a Bp. 499 és a Nbnov. 3. -a éretlmében megtartott nem nyilvános és zárt ülésében 1945. évi december hó 28. napján.

Dr Bojta Ernő Béla /Sz. D. P./
tanácsvezető

A felek részéről:

Dr. Berend György /F. K. P./
Dr. Sömjén Pál /M. K. P./
Dr. Szabó Mihály /N. P. P./
Dr. Sacher Róbert /P. D. P./
tanácsstagok

Dr. Borbély János
népfőügyész h.

Dr. Sepsey László
jegyzőkönyvvezető

A tanácsvezető a **nem nyilvános ülést** megnyitván felhívja a népfőügyészhelyettest, hogy a kegyelmi kérvény iránt nyilatkozzék.

Dr. Borbély János népfőügyészhelyettes a következőképpen nyilatkozott:

A Bp. 497 -a 2. bek. alapján véleményemet akképpen nyilvánítom, hogy dr. Bárdossy László elítélt kegyelemre méltónak nem tartom, figyelemmel arra, hogy cselekményének tárgyi súlyával és alanyi bűnösségével a kiszabott büntetést arányban állónak találom.

Ezután a népfőügyészhelyettes a nem nyilvános tanácsülésből eltávozott és a Népbíróságok Országos Tanácsa a kegyelemzés tárgyában **zárt ülésben** tanácskozott.

Dr Sömjén Pál előadó véleményét a következőkben terjeszti elő:

Elítéltet nem ajánlom kegyelemre, mert azok a hadüzenetek, melyek az országot a háborúba vitték közvetlen az ő tevékenységéhez tapadnak és különösen is kimélyíti az ő alanyi bűnösségét, hogy amikor már német megszállás alatt volt az ország, még akkor is a háborúból való kilépés ellen tevékenykedett és azzal a beállítottságát minden kétséget kizáróan megvilágította.

Dr. Sacher Róbert szavazó véleménye:

Elítéltet nem ajánlom kegyelemre az előadó által felhozott okokon kívül azért sem, mert kezdeményezője és végrehajtója volt olyan intézkedéseknek, amelyek sokezer ártatlan ember, asszony és gyermek anyagi tönkretételét, pusztulását okozták.

Dr. Berend György szavazó véleménye:

Részben a tanácskozási jegyzőkönyvben előadottak, valamint a különvéleményben foglalt alaki és anyagi jogi aggályom miatt, de különös tekintettel arra, hogy az elítélt szubjektív bűnösségét igazoltnak nem látom, végül hogy önmagában a politikai felelősség elbírálására sem magamat sem pedig a bíróságot, a nép véleményének a népképviselőten alapuló nemzetgyűlés többségi akaratán nyugvó kifejezése nélkül illetékesnek nem tartom, ezért elítéltet kegyelemre ajánlom.

Dr. Szabó Mihály szavazó véleménye:

Dr. Szabó Mihály szavazó véleménye:

Elítéltet én is kegyelemre ajánlom, azért mert a per folyamán nem nyert bizonyítást az a körülmény, hogy a nemzetet háborúba sodró cselekményeivel kapcsolatban elítélt(et) a nemzetet csalárdul megtévesztette, így pl. a Kristóffy-sürgöny elhallgatásával és a szovjet orosz légitámadások hangoztatásával, illetve nem nyert bizonyítást az, hogy a közvélemény félrevezetése elítéltől ered. Alanyi bűnösségét ez igen jelentős mértékben csökkenti. Kegyelemre ajánlom azért is mert az események után már huzamosabb idő telt el és a közvélemény a legszigorúbb megtorlást talán már nem követeli, ennek a kérdésnek elbírálása pedig a Nemzeti Főtanács állásfoglalását involválja. Tekintettel arra, hogy a cselekményeknek közönséges büntetőjogi vonatkozásai nincsenek és az tisztán politikai jellegű, a halálbüntetésnek kötél által való végrehajtása sem látszik indokoltnak.

Dr. Bojta Ernő Béla tanácsvezető:

Az előadó véleményéhez csatlakozom.

Ezekhez képest a tanácsvezető megállapítja, hogy a Népbíróságok Országos Tanácsa a következőkben terjeszti elő

véleményét:

A jegyzőkönyv bezáratott.

Kmf.

Bojta
tanácsvezető

dr. Sepsey László
tanácsjegyző

MOL XX-4-b-2946-1945 (Magyar Országos Levéltár - Népbírósgok Országos Tanácsa - Általános iratok-2946-1945)

A szerkesztőség megjegyzése:

Mivel a közölt források nem nyilvános és zárt tárgyalásokon készültek, ezért felmerülhetnek a közléssel kapcsolatos kifogások, de a szerkesztőség úgy vélte, hogy az említett dokumentumok teljesebbé tehetik a Bárdossy perről meglévő ismereteinket, valamint rámutatnak arra is, hogy már a korban sem volt egységes a bírók álláspontja Bárdossy tevékenységének büntetőjogi, valamint a népbírósg hatásköri megítélésével kapcsolatban. Ugyancsak problémákat vethet fel az, hogy a dokumentumokban közöltük, hogy mely párt delegálta az egyes bírókat, hiszen ez különleges adatokat érintő kérdés. Ezzel kapcsolatban az a vélemény alakult ki, hogy ezeket az adatokat a korabeli sajtóból viszonylag könnyen ki lehet deríteni, valamint, mivel a delegálás a 81/1945 M. E. sz. rendelet 39. -ában (forrás2) felsorolt öt politikai párt joga volt, ezért ez elválaszthatatlan a bírók közhivatali tevékenységétől. Arra azonban minden olvasónak fölhívjuk a figyelmét, hogy a bírók csak jogalkalmazók, az élő jog miatt nem őket, hanem a törvényhozókat érheti szemrehányás. Sajnos a dr. Berend György által a kegyelmi tanácskozási jegyzőkönyvben jelzett írásbeli különvélemény nem található a Magyar Országos Levéltárban. Megtalálható azonban az igazságügyminiszter kegyelmi előterjesztése a Nemzeti Főtanácshoz, amely a kegyelmi kérvényt elutasította. Ennek publikálása, amennyiben igény mutatkozik rá, lehetséges.

Forrás

331. : ...A bíróságnak a főtárgyalás alkalmával tartott tanácskozásáról és szavazásáról külön jegyzőkönyv veendő fel és a főtárgyalás jegyzőkönyvébe csak a kimondott határozat vezetendő be.

497. : Ha az esküdtbírósg bírói tanácsa halálbüntetést állapított meg, az ítélet kihirdetése után az elnök kérdést intéz az elítélthez az íránt, hogy kíván-e kegyelemért folyamodni. Az elítélt válasza jegyzőkönyvbe veendő.

Közvetlenül ezután az esküdtbírósg bírói tanácsa a kir. ügyészség képviselőjének nem nyilvános ülésben való meghallgatása után indokolt véleményt nyilvánít arra nézve, hogy a halálra ítéltet kegyelemre méltónak tartja-e és hogy igenlő esetben a halálbüntetés helyett mily büntetésnek megállapítását javasolja.

499. : Minden halálbüntetést kimondó jogerős ítélet tárgyában a kir. curia is tartozik a 497. második bekezdése szerint véleményt adni.

E véleményt a kir. curiának az ügyben eljáró büntető tanácsa zárt ülésben állapítja meg, és pedig semmisségi panasz esetében ennek elvetése alkalmával, egyébként pedig külön ülésben.

A véleményadást mindkét esetben nem nyilvános ülés előzi meg, melyben az előadónak az ügy állásához mért előterjesztése után, a koronaügyész a kegyelmi kérvény íránt nyilatkozik.

A kir. curia elnöke a véleményt, a nem nyilvános és a zárt ülésről felvett jegyzőkönyvvel, s az összes iratokkal együtt, az igazságügyi miniszterhez teszi át.

Népbírósgai rendelet.

11. Háborús bunös az:

2.: aki, mint a kormány, országgyűlés tagja, vagy mint vezető állást betöltő közalkalmazott, kezdeményezője, vagy, bár a következményeket előre láthatta részese volt olyan határozat hozatalának, amely a magyar népet az 1939. évben kitért világháborúba sodorta

3. aki a fegyverszünet megkötését erőszakkal vagy befolyásának kihasználásával megakadályozni igyekezett,

4. aki vezető jellegű cselekményével a nyilas mozgalomnak segítséget nyújtott a hatalom megszerzésére irányuló lázadáshoz, a hatalom megtartásához, vagy aki e hatalom megszerzése után kapott kinevezés alapján a nyilas kormányzatban, közigazgatásban, vagy honvédelem keretében életét fenyegető kényszerű szükség nélkül vezető állást vállalt (vezető állás alatt miniszteri, államtitkári, főispáni, főpolgármesteri, hadseregpárancsnoki, hadtestparancsnoki vagy hasonló fontosságú állást kell érteni).

5. aki a megszállott területek lakosságával vagy a hadifoglyokkal való bánás tekintetében a háborúra vonatkozó nemzetközi jogszabályokat súlyosan megsértette vagy a visszacsatolt területek lakosságával, a reábizott hatalommal visszaélve, kegyetlenkedett, vagy aki általában akár belföldön, akár külföldön, felbujtója, tettese vagy részese volt emberek törvénytelen kivégzésének vagy megkínzásának.

6. aki nyomtatványban (bármilyen módon sokszorosított iratban), gyülekezet előtt elmondott beszédben vagy rádió útján huzamosabb időn át olyan állandó jellegű és folyamatos tevékenységet fejtett ki, amely alkalmas volt arra, hogy az ország háborúba lépése, illetőleg a háború fokozottabb mértékben való folytatása érdekében a közfelfogást jelentős mértékben befolyásolja és az országra káros irányba terelje.

1848. évi III. tc.:

32. . A ministerek feleletre vonhatnak:

a) Minden oly tettért, vagy rendeletért, mely az ország függetlenségét, az alkotmány biztosítékait, a fenálló törvények rendeletét, az egyéni szabadságot, vagy a tulajdon szentségét sérti, s általuk hivatalos monosságukban követetik el, vagy illetoleg adatik ki.

b) A kezeikre bízott pénz, s egyéb érték elsikkasztásáért, vagy törvényellenes alkalmazásáért.

c) A törvények végrehajtásában, vagy a közcsend és bátorság fentartásában elkövetett mulasztásokért, a mennyiben ezek a törvény által rendelkezésükre bízott végrehajtási eszközökkel elháríthatók valának.

33. . A ministereknek vád alá helyezettetését az alsó tábla szavazatainak általános többségével rendeli el.

Bp. 384. . Alaki semmiségi okok:

4. ha az ítélobíróság hatáskörét túllépte, vagy hatásköréhez tartozó ügyet ahhoz nem tartozónak mondott ki.

Bp. 385.. Anyagi semmiségi okok:

1. ha a bíróság a büntető törvénynek megfelelő rendelkezését nem alkalmazta vagy tévesen alkalmazta ama kérdésekben:

c) hogy a beszámíthatóságot, a bunvádi eljárás megindítását vagy a büntethetőséget kizáró ok és melyik forog fenn.

Bp. 326. . Felmentő ítélet hozandó:

1. ha a vád tárgyává tett cselekmény nem buncselekmény; vagy ha buncselekmény ugyan, de tárgyában korábban már jogeros ítélet volt hozva.

Nbnov. 1440/1945. M. E. sz rendelet 3. .:

Kegyelmezési jog gyakorlásának - a közkegyelem esetét kivéve - csak halálbüntetés esetében és csak az elítéltnék vagy védőjének kérelmére van helye. A halálbüntetés kegyelem útján életfogytig tartó kényszermunkára vagy testi alkalmatlanság esetén életfogytig tartó fegyházra változtatható át. A kegyelmezés joga a Nemzeti Fótanácsot illeti. A Nemzeti Fótanács határozatát az igazságügyminiszter javaslatára hozza meg. Az igazságügyminiszter a kegyelmi ügyben javaslatát az iratoknak hozzá érkezésétől számított két nap alatt teszi meg; a Nenzeti Fótanács a kegyelmi kérvény felett érkezésétől számított öt nap alatt határoz. Ha a Népbíróságok Országos Tanácsa a halálraítéllet egyhangúlag nem találja kegyelemre javaslatba hozhatónak, a kegyelmi kérvényt a továbbterjesztés mellozésével saját hatáskörében maga utasítja el.

Nbr.15.. Népellenes buntettben bunös:

1. a minisztériumnak, az országgyűlésnek az a tagja vagy az a vezető állást betöltő közalkalmazott, ki a nép érdekeit súlyosan sérto jogszabály kezdeményezője volt, vagy annak meghozásában tudatosan résztvett,

2. aki az 1939. évi szeptember hó 1. napját követő idoben közhivatali ténykedése során a nép egyes rétegei ellen irányuló törvények és rendeletek végrehajtásában a számára előirt ténykedést túlhaladva, olyan tevékenységet fejtett ki, amely a személyes szabadságot vagy a testi épséget veszélyeztette vagy sértette, vagy egyes személyek vagyoni romlását elősegítette.

Nbr. 17.. Népellenes buntettben bunös az is:

1. aki a 15. 2. pontjában meghatározott cselekmények elkövetését megakadályozni nem igyekezett, bár ez törvényes hatáskörében módjában állott volna.

Címkék:

[Fegyverszüneti Egyezmény](#) ^[2]

[Bárdossy László](#) ^[3]

[népbíróság](#) ^[4]

[Nemzeti Függetlenségi Front](#) ^[5]

[Igazságügyi Minisztérium](#) ^[6]

Kiadás: 1. évfolyam (2001) 1. szám

Forrás webcím: https://www.archivnet.hu/politika/egy_itelet_hattere.html

Hivatkozások

[1] https://www.archivnet.hu/politika/egy_itelet_hattere.html

[2] <https://www.archivnet.hu/cimkek/fegyversuzneti-egyezmény>

[3] <https://www.archivnet.hu/cimkek/bardossy-laszlo>

[4] <https://www.archivnet.hu/cimkek/nepbirosag>

[5] <https://www.archivnet.hu/cimkek/nemzeti-fuggetlensegi-front>

[6] <https://www.archivnet.hu/cimkek/igazsagugyi-miniszterium>